

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *İçişleri Bakanı Süleyman Soylu* tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzaz ORHAN İŞİK
Van Milletvekili

Türkiye'de kadına yönelik şiddet nedeniyle yüzlerce kadın her yıl katledilmektedir. Kadına yönelik şiddetin en açık göstergelerinden biri, kadınların etraflarındaki erkeklerce öldürüldüğü açık cinayetler iken diğer bir göstergede şüpheli kadın ölümleri şeklindedir. Eşitsiz ve adaletsiz toplumsal cinsiyet yapısı ve kadınlara dayatılan bağımlı yaşam kültürü, faillelere yönelik cezasızlık politikası kadın cinayetlerinin ana nedenleridir. İstanbul Sözleşmesi'nin uygulamaya geçirilmeden fesih edilmesi, kadınların yaşam hakkını koruyan mevzuatın yetersizliği veya var olan mevzuatın uygulamaya yansıtılmaması ve kadınlar için başvuru ve korunma mekanizmalarının işletilmemesi her yıl yüzlerce kadının yaşamına mal olmaktadır. Çoğu kamuoyunun bilgisine yansımayan şüpheli kadın ölümleri konusunda faillerin korunduğuna ve cezasız kaldığına yönelik toplumda genel kabul haline gelen bir algı mevcuttur. Birçok vakada kadınlara saldıran failler "ceza almayacağını veya küçük bir ceza alacağını" ifade edebilmektedir.

Son bir ay içerisinde Sunay Aslan KAYA **Amasya'da**, Fadime KAYA **Bursa'da**, Necla Aydoğdu ve Filiz Girgin Aydın'da, Şermin Sarı ve Neriman Göngör **Adana'da**, Sultan Karaaslan ve Gülten İnan **Sinop'ta**, Sevdâ Akbaşı, Mihriban Arduç ve Beyza Doğan **İstanbul'da**, Aysen Çöl **Ankara'da**, Berivan Uslu, Aslıhan Sinem Çiçek, Ezgi Zerkın, Dilek Karıcı ve Hanife Çakıcı **İzmir'de**, Sibel Uyanık **Afyon'da**, Şenay Ayvaoğlu **Antalya'da**, Ülkü Akın ve Ayşe Korur **Çanakkale'de**, Hacer Alkan **Zonguldak'ta**, Susenber Özdemir **Balıkesir'de**, Mehlika Derici **Tekirdağ'da**, Kader Keskin **Samsun'da**, Fadim Süner **Konya'da**, Leyla Karaaslan, Şerife Karaaslan ve Firdev Babat **Şırnak'ta** erkekler tarafından öldürüldü.

Son bir hafta içerisinde **Van'da**, 41 yaşındaki Rukiye Gökay, Dilay Yiğit, Neslihan Aslan isimli kadınlar şüpheli bir şekilde yaşamını yitirdi. Adana'da Şermin Sarı, 4 gün önce uzaklaştırma kararı aldırıldığı Erhan Poyraz tarafından işkence edilerek öldürüldü. Aydın'da ise Necla Aydoğdu evli olduğu Mustafa Aydoğdu tarafından katledildi. Hergün benzer şekillerde kadınların öldürüldüğünü gösteren <http://anitsayac.com/> adresinde 2022 yılında öldürülen 275 kadının isim listesi ve önceki yıllarda öldürülen kadınların isim listesi bulunmaktadır. Birçok kadının öldürülmesi, intihar adı altında öldürülmesi veya intihara sürüklenmesi, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ve katillerin cezasız kalmasının bir sonucudur. BİANET'in "Erkek Şiddeti Çetelesi" verilerine göre Temmuz 2022 dönemi içerisinde en az 28 kadının öldürüldüğü Türkiye'de aynı dönemde "Erkekler, en az 64 kadına şiddet uyguladı, en az 16 kız ve oğlan çocuğunu istismar etti, en az 17 kadını taciz etti, 12 kadını da seks işçiliğine zorladı." Basına

yansıyan haberlerden derlenen bu veriler yaşanan şiddetin boyutlarını tam olarak ortaya koymamaktadır.

Özellikle bölge illerinde kadınlara yönelen ve dönem dönem ölüm vakaları ile kamuoyuna yansıyan başka bir erkek şiddet türü de “üniformalı şiddettir. “İpek Er’in ölümüne yol açan Tecavüzcü Uzman Çavuş Musa Orhan vakası”, “Sakine Kültür’ü öldüren Şırnak Özel Harekât Ocakları Başkanı İbrahim Barkın vakası”, “Remziye Apaydın’ı öldüren korucubaşı Nihat Cav vakası”, “İki çocuğu taciz eden Uzman Çavuş Talip Korcan vakası”, “bir çocuğa tecavüz eden korucular Semyan Aydemir ve Cengiz Yıldız vakası”, “Şirvan ilçesinde engelli bir çocuğa tecavüz eden korucu vakası” “” ve benzer birçok olay bu kişilerin taciz ve tecavüz için kullandıkları kamu gücünü ve üniformalarını istismar ettiğini göstermektedir. Bu vakalarda failin korunduğunu, delillerin tam zamanlı toplanmadığını, yargılamanın ya yapılmadığı ya da çok sürünceme de bırakılarak failerin korunduğu ifade edilmektedir. En son Şırnak’ta Ahmet Babat, Firdevs Babat’ı (17) korucu silahıyla öldürdü. Ahmet Babat’ın korucu olan abisi de “başka bir çocuğa nitelikli cinsel istismar” suçundan tutuklandı.

Öte yandan kadınlara yönelik en sistematik şiddetin aile içinde olduğu da birçok araştırmada ifade edilmiştir. Gerçekte kadınlara yönelik kitlesel bir “kırım politikası” uygulandığı ifade edilmelidir. Buna karşı eşitlikçi politikalar egemen olacak şekilde, toplumsal bir dönüşüm için gerekli kapsamlı kamusal politikalar geciktirilmeden başlatılmalıdır. Kadınların yaşam hakkı için bu adaletsizliğe son verilmelidir.

Bu bağlamda;

1. 2022 yılında en az 275 olarak kamuoyuna yansıyan kadın cinayetleri hakkında devam eden soruşturma sayısı kaçtır? Bu kapsamda tutuklanan, hüküm giyen katil sayısı kaçtır? Yakalanamayan sanık sayısı kaçtır? Katil ve sanıkların yaş, eğitim ve maktul ile akrabalık durumları nedir?
2. Türkiye’de son 10 yılda öldürülen kadın sayısı kaçtır? Bu cinayetlerin illere göre dağılımı nedir?
3. Türkiye’de son 10 yılda kayıp ilanı verildikten sonra katilleri olan erkeklerce öldürüldüğü açığa çıkan kadın cinayeti sayısı kaçtır?
4. 10 yıl içinde yaşamına son vermeden önce aile içi şiddete maruz kaldığı tespit edilen kadın sayısı nedir? Yaşamına son veren kadınlarda işsiz ve yoksul olanların oranı nedir? Yaşamına son veren kadınların eğitim durumu nedir?
5. Son 10 yılda intihar ettiği iddiası ile soruşturulduğunda kadın cinayeti olduğu açığa çıkan vaka sayısı nedir? Bu nedenle tutuklanan ve hüküm giyen katil sayısı kaçtır?
6. Son 10 yılda gerçekleşen kadın cinayetlerinde failin korucu, uzman çavuş, polis, bekçi ve diğer kolluk kuvvetlerinden olduğu vaka sayısı kaçtır? Bu vakalarda failerin korunduğu, delillerin geç toplandığı, yargılamanın savsaklandığı iddialarına dair bir soruşturma yapılmış mıdır?
7. Son 10 yılda taciz, tecavüz, istismar ve ilgili suçlardan kaynaklı gözüaltına alınan, tutuklanan yargılanan, hüküm giyen ve halen hükümlü olan kolluk personeli sayısı kaçtır? Hakkında taciz, tecavüz ve istismar iddiası olduğu halde herhangi bir şekilde yargılanmayan kolluk personeli sayısı kaçtır?
8. İntihar eğilimi veya baskısı altında olan kadınların başvuru yapabileceği mekanizmalar nelerdir? Bu mekanizmalara son bir yılda kaç kadın başvurmuştur?

9. Kadına yönelik şiddet, taciz, istismar ve cinayet vakalarının yaşanmaması için bakanlık olarak ne yapıyorsunuz?
10. Kadınların eşit, özgür ve bağımsız bir yaşam kurabilmesi için hangi önlemleri alacaksınız?